

конкретизовану схему маніпуляції. Згодом він повільно демонстрував на муляжі кожен елемент дії. Тоді студентам було запропоновано самостійно провести лігатурне зв'язування щелеп за Айві, керуючись схемою. Студентам 2-гої групи - традиційне навчання методики лігатурного зв'язування щелеп за Айві. Отримані нами результати дослідження підтверджуються роботами інших дослідників [2, 3, 9]. На нашу думку, поетапне формування «розумових дій та уявлень» забезпечує формування стійких практичних навичок у студентів стоматологічного факультету.

Висновки

1. Розроблена методика є ефективним засобом направлено формування у студентів комплексу мануальних дій.
2. Створення схем дій при конкретній маніпуляції (лігатури, вузли, шви, розрізи і т.д.) дає можливість спростити навчальний процес, скоротивши час на утворення стійких автоматизованих навичок у студентів.

Перспективи подальших досліджень: розробити навчальні схеми для інших практичних навичок з хірургічної стоматології для навчання студентів стоматологічного факультету.

Література

1. Буряк В. Методологічний процес побудови навчального

процесу / В. Буряк // Вища школа. - 2007. - № 1. - С. 10-21.

2. Гальперин П. Я. Умственное действие как основа формирования мысли и образа [Electronic resource]: <http://www.psychology-online.net>.

3. Гальперин П. Я. К проблеме внимания. [Electronic resource]: <http://www.psychology-online.net>.

4. Гершунский Б.С. Образовательльно-педагогическая прогнозика / Б. С. Гершунский // Теория, методика, практика. - М.: Наука, 2003. - С. 368-405.

5. Гончарова Н. Г., Морозова О. В. Психофізіологічні підходи у технології навчання студентів-медиків / Н.Г. Гончарова, О.В. Морозова // Запорозький медичинський журнал. - 2006. - № 6. - С.162-163.

6. Мілерян В.С. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять в медичних вищих учбових закладах / В. С. Мілерян - К., 2006. - С.23-41.

7. Нейко Є.М. Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи студентів / Є. М. Нейко. - К.: Медицина освіти, 2004. - С.1; 13-15.

8. Пітик О.М., Пітик М.І. Досвід вироблення у студентів-медиків розуміння практичного значення знань та умінь із предмету «Основи психології. Основи педагогіки» в майбутній професійній діяльності / О. М. Пітик, М. І. Пітик // Архів клінічної медицини. - 2009. - № 1. - С. 82-84.

9. Цюра С.Б. Формування професійної концепції студента: два підходи до управління самоорганізованими студентами / С. Б. Цюра // Вісник вищої медичної освіти. - 2010. - № 1. - С.28-34.

Одержано 02.09.2015 року.

УДК 378.147+371.322+376.68

РОЛЬ ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ВИРОБНИЧОЇ ЛІКАРСЬКОЇ ПРАКТИКИ З ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ У СТУДЕНТІВ П'ЯТОГО КУРСУ ФАКУЛЬТЕТУ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Т.В. Мергель, Н.М. Галюк, У.В. Юсипчук

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

РОЛЬ ИТОГОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЯ ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ ВРАЧЕБНОЙ ПРАКТИКИ С ВНУТРЕННЕЙ МЕДИЦИНЫ У СТУДЕНТОВ ПЯТОГО КУРСА ФАКУЛЬТЕТА ПОДГОТОВКИ ИНОСТРАННЫХ ГРАЖДАН ИВАНО-ФРАНКОВСКОГО НАЦИОНАЛЬНОГО МЕДИЦИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

Т.В. Мергель, Н.М. Галюк, У.В. Юсипчук

ГВУЗ «Ивано-Франковский национальный медицинский университет»

ROLE OF THE FINAL MODULE CONTROL OF PRODUCTIVE MEDICAL PRACTICE IN INTERNAL MEDICINE IN THE FIFTH-YEAR STUDENTS OF THE FOREIGN CITIZENS TRAINING FACULTY AT IVANO-FRANKIVSK NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY

T.V. Merhel, N.M. Galiuk, U.V. Yusyphuk

Ivano-Frankivsk National Medical University

Резюме. У статті показано, що проведення виробничої практики на п'ятому курсі підготовки іноземних громадян ведеться за концепцією постійної співпраці керівників практики та студентів. Викладачами кафедри оцінюється початковий рівень умінь та навичок, ставиться завдання їх закріплення і розвитку, а наприкінці проводиться кінцевий контроль ступеня оволодіння, який відіграє вирішальну роль для наступного етапу – інтеграції знань, умінь та навичок, самостійного поглибленого обстеження та лікування хворих. Виробнича практика з внутрішньої медицини допомагає студентам адаптуватися до майбутнього місця роботи, прививає навички роботи в колективі. Проведення підсумкового модульного контролю з виробничої практики на п'ятому курсі факультету підготовки іноземних громадян є умовою вдосконалення набутих знань та дозволяє студентам працювати на належному професійному рівні, формує основу клінічного мислення.

Ключові слова: кредитно-модульна система, внутрішня медицина, виробнича практика, поточний контроль, підсумковий модульний контроль.

Резюме. В статье показано, что проведение производственной практики на пятом курсе подготовки иностранных граждан

ведеться по концепції постійного співробітництва керівників практики і студентів. Преподавателями кафедри оцінюється початковий рівень умінь і навчальних, ставиться задача їх закріплення і розвитку, а в кінці проводиться кінцевий контроль ступеня оволодіння, який грає вирішальну роль для наступного етапу – інтеграції знань, умінь і навчальних, самостійного поглибленого обстеження і лікування хворих. Виробнича практика по внутрішній медицині допомагає студентам адаптуватися до майбутнього місця роботи, прививає навчальні в навчальній групі. Проведення кінцевого модульного контролю по виробничій практиці на п'ятому курсі факультету підготовки іноземних громадян є умовою удосконалення набутих знань і дозволяє студентам працювати на належному професійному рівні, формує основу клінічного мислення.

Ключові слова: кредитно-модульна система, внутрішня медицина, виробнича практика, поточний контроль, кінцевий модульний контроль.

Abstract. This article shows that the productive practice during of the fifth year of foreign citizens is going along with the concept of continuous cooperation of students and practice managers. A teacher estimates the initial level of skills, makes the task to consolidation and development, and at the end conducts the final control of knowledge, which is crucial for the next step – the integration of knowledge and skills, personal profound examination and treatment of patients. Productive practice in Internal Medicine helps students to adapt for future employment, gives them skills of team-working. The final module control in practical training of the fifth year students at the Foreign Citizens Training Faculty is a condition for improving the acquired knowledge and allows students to work on the professional level, forms the basis for clinical thinking.

Keywords: credit-modular system, internal medicine, productive practices, current control, the final module control.

Перехід вищих навчальних закладів на засади Болонської декларації забезпечує визнання національних дипломів на міжнародному ринку праці, радикальну зміну всіх компонентів освіти. Йдеться не тільки про зміну змісту та форми навчально-методичного процесу, а й статусу викладача, структури і функцій управління. Ці зміни повинні забезпечити інтеграцію національної освіти у європейський та світовий освітній простір. У зв'язку з цим зростає роль викладача як творця інтелектуального продукту, який у конкурентних умовах підносить не тільки свій власний престиж, а й престиж навчального закладу.

Іншим стає підхід до навчання, відображений у змісті, організаційних формах і методах. Відповідно до цього принципу, навчання будується на окремих функціональних ядрах-модулях, призначених для досягнення конкретних дидактичних цілей.

Основними педагогічними вимогами, за допомогою яких реалізуються принципи модульності є наступні: навчальний матеріал треба подавати таким чином, щоб він цілком давав змогу кожному студенту досягнути сформульованих дидактичних цілей; матеріал потрібно подати настільки завершеним блоком, щоб була змога конструювати єдиний зміст навчання з окремих модулів; відповідно до специфіки навчального матеріалу треба інтегрувати різні види і форми навчання, що спрямовані на досягнення запланованої дидактичної мети.

Принцип модульності передбачає організацію вивчення знань за наперед заданою модульною програмою, як такою, що складається з логічно завершених частин навчального матеріалу (модулів) зі структурованим змістом кожного модуля та системою базових оцінок.

Даний принцип допомагає підвищити рівень диференційованого навчання, яке враховує індивідуальні особливості студентів і спрямоване на оптимальний інтелектуальний розвиток кожної особистості засобами структурування змісту навчального матеріалу, добору відповідних до типологічних особливостей студентів форм, прийомів і методів навчання [4].

Ознаками модульної технології навчання є наступні: завдання навчального процесу формулюють у діяльнісному аспекті і висувають перед студентами на початку навчання; обґрунтування навчальних завдань, організація контролю за засвоєнням цих завдань, підготовка навчального матеріалу дає змогу студенту розв'язувати поставлені завдання та створює можливість для поєднання різних видів навчальної та науково-педагогічної діяльності.

Викладач виконує функцію консультанта, мотиватора, постачальника інформації. Методи і засоби навчання обирають таким чином, щоб вони сприяли комплексному досягненню цілей навчання і контролю за засвоєнням змісту конкретної теми та курсу загалом. Критерії оцінювання студенти отримують одночасно із завданнями навчального модуля [3].

Згідно з новим навчальним планом виробничої лікарської практики з внутрішньої медицини у іноземних студентів про-

водиться удосконалення семестру на базі відділень Івано-Франківської обласної клінічної лікарні та Івано-Франківського ОККД при безпосередньому керівництві зі сторони викладачів кафедри. Викладач кафедри належну увагу надає формуванню клінічного мислення, відпрацюванню практичних навчальних, засвоєнню культури спілкування із хворим. Іноземні студенти проводять первинне обстеження, визначають попередній діагноз, розбирають можливі варіанти лікування і вибирають найбільш прийнятні. Наступний рівень оволодіння спеціальністю відпрацювання практичних навчальних, а саме клінічних маніпуляцій, згідно запропонованого переліку, який висвітлений у програмі виробничої лікарської практики.

Підсумком завершення проходження іноземними студентами виробничої практики з внутрішньої медицини є складання ними підсумкового модульного контролю. Пройдення практики удосконалення року надає можливість викладачам кафедри допомогти у виникненні нагальних проблем студентам, а також здійснити більш чіткіший контроль за дисципліною, відвідуванням впродовж модуля. Особливий позитивний результат на засвоєння переліку необхідних практичних навчальних має постійна самостійна та під контролем викладачів робота в навчально-практичному центрі «Медицина». На підсумковому модульному контролі іноземні студенти демонструють набуті вміння та знання шляхом вирішення двох ситуаційних задач та демонстрації виконання практичних навчальних. При вирішенні ситуаційних задач студенти обґрунтовують та формулюють клінічний діагноз, трактують принципи лікування, профілактики та надання невідкладної допомоги.

Отже, цілком зрозуміла необхідність перебудови системи проведення виробничої практики згідно вимогам Болонської декларації, яка успішно впроваджена на п'ятому курсі факультету підготовки іноземних громадян на кафедрі внутрішньої медицини №2 та медсестринства. Важливу роль відіграє той факт, що студенти проходять виробничу практику впродовж семестру, що дозволяє тісніше співпрацювати з керівниками зі сторони викладачів кафедри.

Література

1. Місце та роль самостійної роботи студента в кредитно-модульній системі організації навчального процесу / В. М. Ждан, В. М. Бобирьов, О. В. З. [та ін]. // Освіта України. – 2005. – №24. – С.4-8.
2. Ніколаєнко С.М. Вища освіта і наука – найважливіші сфери відповідальності громадського суспільства та основа інноваційного розвитку / С.М. Ніколаєнко // Освіта України. – 2005. – №24. – С.4-8.
3. Болонський процес і система організації практичної підготовки студентів / С. М. Нейко, Л. В. Глушко, М. І. Мізюк [та ін]. // Медична освіта. – 2007. – №2. – С. 56–58.
4. Казаков В. Н. Дистанционное обучение в медицине / В. Н. Казаков, В. Г. Климовицкий, А. В. Владимировский // Донецк: ООО “Норд”, 2005. – 80 с.

Одержано 29.09.2015 року.